

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

Кафедра педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА

Перший (бакалаврський) рівень

Галузь знань: 10 Природничі науки

Спеціальність: 106 Географія

Освітньо-професійна програма: Географія

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією НН Інституту педагогіки і
психології

«29» серпня 2018 р.

Голова

канд. психол. наук.

доцент Тарасова Т.Б. Тарасова

Розробники:

Коваленко Наталія Володимирівна – канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри педагогіки.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 1 від 29 серпня 2018 року

Завідувач кафедри

Сбруєва А.А. доктор пед. наук, професор

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized initials and a surname, written over a horizontal line.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	(Вказати освітній ступінь) Бакалавр	Обов'язкова
		Рік підготовки:
Другий		
Семестр		
3-й		
Лекції		
22		
Практичні, семінарські		
22		
Лабораторні		
-		
Самостійна робота		
42		
Консультації:		
4 год.		
Загальна кількість годин - 90		Вид контролю: Залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета – сформувати у студентів здатність аналізувати основні категорії виховання, навчання та розвитку, володіти науковими основами організації педагогічної діяльності в контексті Закону України «Про освіту» та Концепції нової української школи, основами школознавства та сформувати в майбутніх учителів цілісну систему історико-педагогічних знань, уміння мислити педагогічними категоріями, аналізувати, зіставляти теоретичні погляди, педагогічні процеси та явища.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни **ПЕДАГОГІКА**:

- 1) формувати вміння студентів визначати актуальні цілі навчання і виховання учнів на уроках та позакласній роботі з огляду на сутність виховання, його цілі, завдання на сучасному етапі розвитку держави, психологічні та філософські основи; сучасні вітчизняні та зарубіжні виховні концепції, системи, технології виховання;
- 2) формування готовності студентів до організації і проведення позаурочної та культурно-масової роботи, сприяння взаємодії учасників навчально-виховного процесу в створенні належних умов для виконання завдань навчання і виховання, самореалізації та розвитку учнів (вихованців), їх соціального захисту;
- 3) формувати вміння та навички організації навчально-виховного процесу в класі; планування послідовності його впровадження, сучасних форм, методів навчання і виховання, педагогічної діагностики, використання сучасного педагогічного досвіду; здійснювати методичну та науково-дослідну роботу;
- 4) стимулювати прагнення до самовдосконалення, професійного зростання

1.3. Згідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні здобути наступні знання:

- знання філософських основ сучасної педагогіки, сучасних вітчизняних та зарубіжних педагогічних теорій;
- знання нормативних документів, що визначають функціонування освітньої системи в країні;
- знання векторів інноваційних процесів, що відбуваються у наш час у школах різних типів;
- знання сутності виховання, його загальних і конкретних цілей і завдань, організаційних форм, засобів, методів розвиваючого соціально-значимого виховання;
- знання сутності розвиваючого навчання, його принципів, методів, організаційних форм; знання основ проблемного навчання та інших його видів;
- знання психологічних основ навчання і виховання;
- знання анатомо-фізіологічних, психологічних, вікових та індивідуальних особливостей школярів;
- знання наукових методів педагогічної діагностики, методів науково-педагогічного дослідження;
- знання змісту, форм і методів управління процесом самовиховання учнів, стимулювання їх позитивної самореалізації у всіх можливих сферах діяльності;
- знання основ педагогічного управління освітніми установами ;
- знання можливостей і меж підприємницької діяльності у сфері педагогічних послуг;

вміння :

- уміння ставити себе на місце школярів, розуміти їх психічний стан у кожний окремий момент, виявляти їх ставлення до занять, до вчителя;
- уміння спостерігати за учнями, вести бесіду з ними, проводити анкети, інтерв'ю для вивчення вихованців;
- уміння використовувати набуті знання для з'ясування та оцінки ступеня вихованості та освіченості учнів, їх станів, інтересів, очікувань; з'ясування та оцінки рівнів зрілості груп як колективів;
- уміння прогнозувати варіанти розвитку подій, дій учнівських груп, колективів у ситуаціях майбутньої педагогічної діяльності;
- уміння оперативно надавати різносторонню духовну і психотерапевтичну індивідуальну допомогу учням, створювати ситуацію успіху;
- уміння в процесі спілкування узгоджувати свою діяльність з учнями, координувати їх взаємовідносини один з одним, не допускаючи конфліктів або швидко ліквідовуючи їх у випадку спонтанного виникнення;
- уміння привертати до себе учнів, співпрацювати з ними і стимулювати їх до самовиховання та самореалізації;
- уміння визначати актуальні цілі навчання і виховання учнів у конкретних ситуаціях на уроках і у позакласній роботі;
- уміння швидко змінювати цілі у зв'язку з непередбаченими обставинами;
- уміння обирати доцільні форми, методи, засоби навчально-виховної роботи і планувати їх використання;
- уміння чітко і ясно передавати інформацію, доводити, переконувати, вести дискусію;
- уміння стимулювати учнів шляхом показу прийомів виконання тієї чи іншої діяльності – уміння давати доручення, завдання;
- уміння здійснювати всі види контролю за роботою учнів; оперативно та справедливо оцінювати її; уміння оперативно слідкувати за духовним та моральним розвитком школярів, тактовно коректувати процес соціалізації особистості.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою є міжпредметні зв'язки з наступними дисциплінами:

- З **філософією**, яка забезпечує загальнонауковою методологією наукового пізнання;
- З **психологією**, що має спільність об'єктів вивчення, індивідуальних і вікових особливостей дітей різного віку, опанування методиками вивчення особистості, колективу, особливостей формування Я-концепції, мотивації діяльності та ін.;
- З **анатомією та фізіологією**, що забезпечує розуміння морфологічних та фізіологічних особливостей кожного вікового періоду;

- З естетикою, що забезпечує формування всебічно розвиненої особистості;
- З соціологією, методи і результати досліджень якої використовує педагогіка;
- З історією, що забезпечує формування знань студентів про зміни та особливості навчально-виховних систем в різні історичні епохи.

3. Результати навчання за дисципліною

	Програмні результати навчання ОПП	Знати / Вміти
ПРЗ 1.	визначає зміст базових понять з теорії географії, організації господарської діяльності, а також світоглядних та суміжних наук	Вміє оперувати базовими категоріями (навчання, виховання, розвиток, формування, освіта) та поняттями при розв'язанні педагогічних задач, що стосуються навчання і виховання учнів, формуванні їх наукового світогляду, реалізації компетентнісного підходу до освіти.
ПРЗ 2	демонструє знання основ усного і письмового професійного спілкування та норм сучасної української літературної та іноземної мов щодо професійного спілкування, основ ділового етикету	Вміє створювати методичну документацію (методичні розробки уроків, виховних заходів, протоколи аналізу уроків, плани виховної роботи тощо) державною мовою; апробувати науково-методичні знахідки у науковій літературі; вивчати зарубіжну професійну літературу; знає методику проведення батьківських зборів, психолого-педагогічного консиліуму на принципах ділового етикету Демонструє вільне володіння державною мовою
ПРУ 2	має навички креативного і критичного мислення, логічного, послідовного й аргументованого викладу матеріалу, володіє основами професійної культури при підготовці та редагуванні текстів зі спеціальності державною та іноземною мовами;	Вміє використовувати сучасні освітні технології розвитку критичного мислення, проектного, проблемного, особистісно орієнтованого навчання для формування предметних компетентностей учнів; Вміє створювати, редагувати та перекладати тексти професійного змісту (наукові статті, виступи, листи тощо) державною та іноземною мовами
ПРУ 10.	демонструє здатність і готовність до практичного застосування отриманих знань при вирішенні професійних завдань і прийнятті рішень в ході	Знає сучасні дидактичні засади (закономірності, принципи, педагогічні ідеї, концепції та теорії) навчання у закладах середньої освіти. особливості реалізації теоретичних та методичних засад дистанційного, евристичного, диференційованого навчання в основній та старшій школі. Вміє використовувати інноваційні методи та форми

	професійної діяльності	навчання та виховання учнівської молоді на уроках та у позакласній роботі при проведенні виховних заходів, бесід, дискусій тощо; самостійно здійснювати аналіз проведеного уроку з урахуванням застосованих сучасних освітніх технологій
ПРК 1	проявляє повагу до індивідуального і культурного різноманіття	Вміє створювати середовище міжкультуральної взаємодії та збагачення, забезпечення принципів гуманізму в учнівському колективі; реалізовувати принципи, методи, форм національного, морального, етичного виховання в освітньому процесі; знаходити, визначати місце у професійній діяльності, усвідомлювати власні інтереси, здібності для оптимального виконання професійних обов'язків у процесі вирішення педагогічних ситуацій
ПРК 2	проявляє професійну толерантність до виявлення альтернативних принципів	Знає особливості навчання а організації освітнього процесу учнів у малих та великих групах, учнів з особливими потребами з урахуванням індивідуальних можливостей кожного учня (побудова різноманітних завдань, вибір методів і форм їх вирішення) Вміє діяти в рамках педагогіки партнерства, вбачаючи в педагогічному процесі альтернативні рішення з урахуванням індивідуальних психолого-педагогічних особливостей учнів; застосовувати методи формування свідомості, стимулювання, організації діяльності та самовиховання у роботі з учнями; реалізовувати різноманітні форми до збереження здоров'я та життя учнів (проведення бесід, майстер-класів, тренінгів) у навчально-виховному процесі та у позаурочній діяльності
ПРК 3	застосовує навички продуктивного спілкування з колегами	Вміє реалізовувати принципи професійної культури (відносини у колективі, взаємодія з учнями, розвиток індивідуальних професійно значущих здібностей тощо)
ПРА 1.	уміє вчитися упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання компетентності	Знає принципи, форми, наукових основ його організації, закономірностей, принципів, цілей, завдань, методів, організаційних форм, педагогічної діагностики навчальних досягнень учнів у навчанні іноземних мов в закладах загальної середньої освіти. Вміє реалізувати загально навчальні вміння (пошуку інформації, аналізу, синтезу, узагальнення, конкретизація, абстрагування, моделювання, висновки тощо), які забезпечують здатність до навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності набутої під час навчання кваліфікації.
ПРА 2.	уміє діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.	Вміє реалізовувати завдання громадянського, національно-патріотичного, правового виховання; впроваджувати принципи соціальної рівності, соціальної інклюзії активно відстоювати власну думку, вести дискусію, спланувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище учнівського колективу; підготувати необхідні матеріали для ефективної

		самостійної роботи та роботи в колективі; реалізувати принципи взаємодії в команді (комунікації) та взаємодії з батьками
--	--	---

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює власні думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання, самостійно знаходить додаткову інформацію, та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, може аргументовано обирати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної творчої діяльності, вільно використовує знання для використання творчих завдань.
82 – 89	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці. За зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою, має стійкі навички виконання завдань.
74 – 81	Вільно володіє навчальним матеріалом. Застосовує знання на практиці, але узагальнює і систематизує навчальну інформацію не в повній мірі, допускає огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні знання на практиці.
64 – 73	Володіє навчальним матеріалом, знає основні поняття навчального матеріалу, виконує поставлені завдання на репродуктивному рівні, має недостатньо стійкі навички виконання практичних завдань.
60 – 63	Володіє навчальним матеріалом поверхнево, фрагментарно, відтворює певну частину навчального матеріалу на рівні запам'ятовування, знає основні поняття навчального матеріалу. Має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
35 – 59	Має фрагментарні знання при незначному загальному обсязі навчального матеріалу, відсутні сформовані вміння та навички, допускає суттєві помилки під час відповіді. Планує та виконує частину завдання за допомогою викладача.
1 – 34	Студент не володіє навчальним матеріалом. Виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача.

Розподіл балів (залік)

Поточний контроль												Разом
РОЗДІЛ 1				РОЗДІЛ 2								
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4.	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6.	Т 2.7	Т 2.8	
Поточний контроль												
2	4	4	2	2	2	2	2	2	2		2	23
Контроль самостійної роботи												
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	

Поточний контроль												Разом
РОЗДІЛ 3						РОЗДІЛ 4						
Т 3.1	Т 3.2	Т 3.3	Т 3.4	Т 3.5	Т 3.6	Т 3.7	Т 3.8	Т 3.9	Т 4.1	Т 4.2	Т 4.3	
Поточний контроль												
2	2	2	3	2	2	3	2	2	2	2	2	23
Контроль самостійної роботи												
1	1	1	1	1	1	1	1	2	1		1	

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.4 – теми розділів

Поточний контроль							Разо м		Су ма
РОЗДІЛ 5									
Т 5.1	Т 5.2	Т 5.3	Т 5.4	Т 5.5	Т 5.6	Т 5.7			100
Поточний контроль									
2	2	2	2	2	2	2	14	60	
Контроль самостійної роботи									
6	6	6	6	6	6	4		40	

Т1, Т2 ... Т 9 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами діагностики є екзамен, залік, навчальний проект, тести, задачі

6. Програма навчальної дисципліни

Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ I. Загальні основи педагогіки

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину.

Тема 2. Методологія і методи науково-педагогічного дослідження.

Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості.

Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу.

Розділ II. Теорія освіти і навчання (дидактика)

Тема 1. Актуальні завдання сучасної дидактики.

Тема 2. Навчання в цілісному педагогічному процесі.

Тема 3. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості.

Тема 4. Методи та засоби навчання.

Тема 5. Форми організації навчання.

Тема 6. Урок як основна форма організації навчання.

Тема 7. Педагогічна діагностика результатів навчально-пізнавальної діяльності.

Тема 8. Поетапне створення індивідуального освітнього проекту.

Розділ III. Теорія виховання

Тема 1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання.

Тема 2. Основи громадянського виховання.

Тема 3. Загальні методи виховання.

- Тема 4. Організаційні форми виховної роботи.
- Тема 5. Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу.
- Тема 6. Педагогічні основи діяльності класного керівника.
- Тема 7. Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді.
- Тема 8. Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання
- Тема 9. Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми.

Розділ IV. Основи школознавства

- Тема 1. Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі.
- Тема 2. Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.
- Тема 3. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі

Розділ V. Історія зарубіжної та вітчизняної шкіл та педагогіки

- Тема 1. Освіта та виховання з найдавніших часів до XVII ст.
- Тема 2. Педагогічні системи представників епохи Просвітництва Ж.-Ж. Руссо та Дж. Локка.
- Тема 3. Ідеї розвивального навчання в західноєвропейській педагогіці XVIII – XIX століть.
- Тема 4. Розвиток виховання та освіти на території України з найдавніших часів до к. XVII – поч. XVIII ст.
- Тема 5. Українське шкільництво та педагогічна думка у XVIII ст.
- Тема 6. Розвиток шкільництва та поширення ідеї народності в педагогічній думці України (XIX – поч. XX ст.).
- Тема 7. Педагогічні системи видатних українських педагогів XX ст.: А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського.

7. Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	всього	Із них			
		лекції	практики	консультації	самостійна робота
Розділ I. Загальні основи педагогіки					
Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину	8	2	2		4
Тема 2. Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	8	2	2		4
Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості	8	2	2		4
Тема 4. Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	8	2	2		4
Розділ II. Теорія освіти і навчання					
Тема 1 Актуальні завдання сучасної дидактики	6		2		4
Тема 2. Навчання в цілісному педагогічному процесі	8	2	2		4
Тема 3. Зміст освіти як фундамент базової культури особистості	8	2	2		4
Тема 4. Методи та засоби навчання	8	2	2		4
Тема 5. Форми організації навчання	9	1	2	2	4
Тема 6. Урок як основна форма організації навчання	8	2	2		4
Тема 7. Педагогічна діагностика результатів навчально-пізнавальної діяльності	6	2			4
Тема 8. Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	13	1	2		10
Розділ III. Теорія виховання					
Тема 1. Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	8	2	2		4
Тема 2. Основи громадянського виховання	6		2		4
Тема 3. Загальні методи виховання	8	2	2		4
Тема 4. Організаційні форми виховної роботи	8	2	2		4
Тема 5. Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	8	2	2		4
Тема 6. Педагогічні основи діяльності	8	2	2		4

класного керівника					
Тема 7. Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді	6		2		4
Тема 8. Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання	6		2		4
Тема 9. Виховна робота з педагогічно занедбанними дітьми	8		2		6
Розділ IV. Основи школознавства					
Тема 1. Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі	8	2	2		4
Тема 2. Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.	4	2	2		
Тема 3. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	6		2		4
Розділ V. Історія зарубіжної та вітчизняної шкіл та педагогіки					
Тема 1. Освіта та виховання з найдавніших часів до XVII ст.	8	2	2		4
Тема 2. Педагогічні системи представників епохи Просвітництва Ж.-Ж. Руссо та Дж. Локка.	8	2	2		4
Тема 3. Ідеї розвивального навчання в західноєвропейській педагогіці XVIII – XIX століть	8	2	2		4
Тема 4. Розвиток виховання та освіти на території України з найдавніших часів до к. XVII – поч. XVIII ст.	8	2	2		4
Тема 5. Українське шкільництво та педагогічна думка у XVIII ст.	8	2	2		4
Тема 6. Розвиток шкільництва та поширення ідеї народності в педагогічній думці України (XIX – поч. XX ст.).	10	2	2	2	4
Тема 7. Педагогічні системи видатних українських педагогів XX ст.: А. С. Макаренка, В. О. Сухомлинського.	8	2	2		4
Екзамен					
Залік					
Усього годин	240	48	60	4	128

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема: Педагогіка в системі наук про людину	2	-
2	Тема: Методологія і методи науково-педагогічного дослідження	2	-
3	Тема: Розвиток, соціалізація і виховання особистості	2	-
4	Тема: Педагогічний процес як система і цілісне явище. Закономірності і принципи педагогічного процесу	2	-
5	Тема: Актуальні завдання сучасної дидактики	2	-
6	Тема : Навчання в цілісному педагогічному процесі	2	-
7	Тема: Зміст освіти як фундамент базової культури особистості	2	-
8	Тема: Методи та засоби навчання	2	-
9	Тема: Форми організації навчання	2	-
10	Тема: Урок як основна форма організації навчання	2	-
11	Тема: Поетапне створення індивідуального освітнього проекту	2	-
12	Тема: Виховання в цілісному педагогічному процесі. Зміст виховання	2	-
13	Тема: Основи громадянського виховання	2	-
14	Тема: Загальні методи виховання	2	-
15	Тема: Організаційні форми виховної роботи	2	-
16	Тема: Педагогічні основи розвитку виховного потенціалу колективу	2	-
17	Тема: Педагогічні основи діяльності класного керівника	2	-
18	Тема: Педагогічне керівництво самовихованням учнівської молоді	2	-
19	Тема: Місце і роль сім'ї у вихованні. Суспільні інститути виховання	2	-
20	Тема: Виховна робота з педагогічно занедбаними дітьми	2	-
21	Тема : Організаційні основи управління вітчизняною школою. Методична робота в школі	2	-

22	Тема : Поняття про педагогічні інновації і передовий педагогічний досвід. Вивчення і узагальнення передового педагогічного досвіду. Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі.	2	-
23	Тема: Інноваційні освітні технології: суть, провідні завдання, роль у навчально-виховному процесі	2	-
24	Тема: Освіта та виховання з найдавніших часів до XVII ст.	2	-
25	Тема: Педагогічні системи представників епохи Просвітництва Ж.-Ж. Руссо та Дж. Локка.	2	-
26	Тема: Ідеї розвивального навчання в західноєвропейській педагогіці XVIII – XIX століть	2	-
27	Тема: Розвиток виховання та освіти на території України з найдавніших часів до к. XVII – поч. XVIII ст.	2	-
28	Тема: Українське шкільництво та педагогічна думка у XVIII ст.	2	-
29	Тема: Розвиток шкільництва та поширення ідеї народності в педагогічній думці України (XIX – поч. XX ст.).	2	-
30	Тема: Педагогічні системи видатних українських педагогів XX ст.: А. С. Макаренка, В. О.Сухомлинського.	2	-
31	Усього годин	60	-

8. Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові джерела:

1. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді (Наказ МОН № 641 від 16.06.15 року)
3. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів [Текст] // Початкова освіта. Шкільний світ : Перша українська газета для

- першого вчителя. – 2014. – № 4 (спецвип.). – С. 3–87.
4. Лист Міністерства освіти і науки України від 13.08.2014 № 1/9-412 «Про проведення Уроків мужності» . – [Електронниц ресурс]. – Режим доступу : <http://iitzo.gov.ua/metodychni-rekomendatsiji/>.
 5. Лист Міністерства освіти і науки України від 25.07.2019 № 1/9-376 «Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2019/2020 навчальному році» . – [Електронниц ресурс]. – Режим доступу : <http://iitzo.gov.ua/metodychni-rekomendatsiji/>;
 6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.10.2014 № 1232 «Про затвердження плану заходів щодо посилення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді» . – [Електронниц ресурс]. – Режим доступу : <http://docs.google.com/viewer?url=http://mon.gov.ua/files/normative/2014-10-27/3008/nmo-1232.doc&embedded=false> ;
 7. Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 31.10.2011 № 1243 «Про Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України» . – [Електронниц ресурс]. – Режим доступу : <http://docs.google.com/viewer?url=http://mon.gov.ua/files/normative/files/news/10/31/1243.doc&embedded=false>;
 8. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року № 545 . – [Електронниц ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF>

Основні:

1. Артемова Л.В. Історія педагогіки України. – К.: Либідь, 2006. – 424 с.
2. Бондар В. Дидактика. – К.: Либідь, 2005. – 264 с.
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник. К., 1997. 376 с.
4. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: навчальний посібник / А. А. Сбруєва, М. Ю. Рисіна, Н. Г. Осьмук; за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої. Суми: ВВП «Мрія», 2015. 250 с.
5. Історія педагогіки: навчальний посібник; за ред. О. А. Дубасенюк, М. В. Левківського. Житомир: ЖДПУ, 1999. 336 с.
6. Концепція козацької педагогіки. Режим доступу: https://studopedia.com.ua/1_396129_lektsiya--upravlenie-obrazovatelnim-protsessom-kak-pedagogicheskaya-problema.html
7. Кузьминський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка. – К.: Знання–Прес, 2003. – 418 с.
8. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка родинного виховання : навч. посіб. — К.: Знання, 2006. — 324 с.
9. Малафіїк І. В. Дидактика. – К.: Кондор, 2005. – 398 с.
10. Фіцула М.М. Педагогіка. – К.: Академвидав, 2003. – 528 с.

Додаткові:

1. Амонашвили Ш. А. Как живете, дети? Книга для учителя. Москва:

- Просвещение, 1991. 175 с.
2. Вітюк В. В. Готовність педагогів до змін в умовах реалізації Концепції "Нова українська школа" [Електронний ресурс] / В. В. Вітюк // Педагогічний пошук. - 2017. - № 2. - С. 3–6. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedp_2017_2_3
 3. Гаврищак Л. Булінг як соціально-психологічне явище сьогодення [Електронний ресурс] / Л. Гаврищак, С. Мащак // Проблеми гуманітарних наук. Серія : Психологія. - 2018. - Вип. 43. - С. 52–63. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgn_ps_2018_43_6
 4. Гладун М. А. Сучасні онлайн інструменти інтерактивного навчання як технологія співробітництва [Електронний ресурс] / М. А. Гладун, М. А. Сабліна // Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету. - 2018. - Вип. 4. - С. 33-43. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oeeetu_2018_4_6
 5. Годецька Т. Нова українська школа на шляху вирішення проблеми булінгу [Електронний ресурс] / Т. Годецька // Директор школи, ліцею, гімназії. - 2018. - № 3. - С. 69-77. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dslg_2018_3_12
 6. Коропатник М. М. Медійна та інформаційна грамотність – одна із важливих компетентностей, які має формувати нова українська школа: виклики інформаційного суспільства [Електронний ресурс] / М. М. Коропатник // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Психолого-педагогічні науки. - 2017. - № 3. - С. 99-106. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzsp_2017_3_14
 7. Майнаєв Ф. Я. Формування мотивів застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання [Електронний ресурс] / Ф. Я. Майнаєв // Імідж сучасного педагога. - 2018. - № 1. - С. 19-22. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2018_1_6
 8. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja / Під заг. ред. Бібик Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.
 9. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf?fclid=IwAR1wgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWAxQAWMTnMoGjlep bVQUXX47kRw__Z8Qc
 10. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В. За- леська та ін. – Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. – 84 с.
 11. Степанюк А. В. Використання контекстної технології навчання при підготовці вчителів природничих наук [Електронний ресурс] / А. В. Степанюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. - 2018. - Вип. 2. - С. 270-273. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2018_2_54
 12. Сучасні шкільні технології. У 2-х частинах. Частина 1 / Упорядники І. Рожнятовська, В. Зоц. – К.: Редакція загальнопедагогічних газет, 2004. –

128 с.

13. Шабаєва Л. М. Нова українська школа: філософські основи обґрунтування [Електронний ресурс] / Л. М. Шабаєва // Гілея: науковий вісник. - 2017. - Вип. 125. - С. 349-352. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2017_125_91

Інформаційні ресурси

1. Академія педагогічних наук України - <http://www.apsu.org.ua>
2. Український центр оцінювання якості освіти. – www.testportal.gov.ua
3. Освітній портал "Освіта.UA". – <http://osvita.ua>
Освітянська мережа України. – www.ednu.kiev.ua
4. Виховна робота в школі. – http://www.library.kherson.ua/teach/scool_07.htm
5. Відкритий урок: професійний журнал для вчителів. – <http://osvita.ua/school>
6. Для класного керівника. – <http://www.uroki.net/docklruk.htm>
7. Острів знань : Освітній шкільний інтернет-портал. – <http://ostriv.in.ua/>
8. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології Науковий журнал [Електронний ресурс] — Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pednauk/
9. Учительський портал. – <http://www.uchportal.ru/>
10. Я – вихователь. – <http://vosпитatel.at.ua>
11. Слово вчителя. – www.konserg.ucoz.ua
12. Портал «Діти України». – www.children.edu-ua.net
13. Наукове електронне фахове видання "Народна освіта" . – www.narodnaosvita.kiev.ua
14. Освітній портал " Педагогічна преса". – <http://pedpresa.ua>
15. "Гармонія сімейного життя". Сайт для старшокласників та старшокласниць. – <http://harmonia.okis.ru>
16. Безпека дітей в Інтернеті. – <http://onlandia.org.ua>
17. Освітній онлайн-журнал. – <http://educlub.com.ua>
18. Щоденник. Уа. – <http://shodennik.ua>
19. Українська педагогіка. – <http://ukped.com>
20. Уроки.нет. – <http://www.uroki.net>
21. Інформаційний портал "Знання". – <http://znannya.info>
22. Методичний портал. – <http://pedsovet.su>
23. Тестування і моніторинг в освіті. - <http://timo.com.ua>